

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 13Svp/12/2022
Identifikačné číslo spisu: 9622200265
Dátum vydania rozhodnutia: 7. februára 2023
Meno a priezvisko: Mgr. Kristína Babiaková
Funkcia: predsedníčka senátu, sudkyňa spravodajkyňa
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:9622200265.2

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kristíny Babiakovej (sudkyňa spravodajkyňa), sudkýň JUDr. Kataríny Benzovej, JUDr. Violy Takáčovej, PhD., JUDr. Jany Martinčekovej a zo sudcu JUDr. Michala Matulníka, PhD., v právnej veci žalobkyne: P. O. W., W. M. XX, XXX XX I. L.; proti žalovanej: Mgr. JUDr. Vladimíra Vydrová, A.P. U. Y. XX, XXX XX I. L., právne zastúpená advokátskou kanceláriou: Advokátska kancelária VOZÁR, s.r.o., so sídlom Trenčianska 56/D, 821 09 Bratislava; o ústavnosť a zákonnosť volieb do orgánov územnej samosprávy v obci Chorvátsky Grob konaných dňa 29. októbra 2022, takto

r o z h o d o l :

- I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky žalobu zamieta.
- II. Žalovanej voči žalobkyni priznáva právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania.

O d ô v o d n e n i e

I.

Priebeh súdneho konania

1. Dňa 9. novembra 2022 bola Najvyššiemu správne súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší správny súd“ alebo „správny súd“) doručená žaloba žalobkyne, ktorou sa žalobkyňa domáhala vyhlásenia neplatnosti volieb starostu obce Chorvátsky Grob uskutočnených dňa 29. októbra 2022. Namietala, že v priestoroch základnej školy Javorová alej v Chorvátskom Grobe boli v triede, v ktorej prebiehali voľby pre piaty volebný okrskok, po ukončení hlasovania nájdené obálky a hlasovacie lístky. K žalobe pripojila fotografiu. Žalobkyňa zastáva názor, že týmto konaním došlo k porušeniu § 29 ods. 1 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o voľbách“), keďže volebná schránka bola otvorená bez toho, aby po skončení hlasovania boli všetky nevydané hlasovacie lístky a obálky zapečatené. Tiež poukázala na porušenie § 28 zákona o voľbách, keď po ukončení hlasovania schránku na odloženie nepoužitých a nesprávne upravených hlasovacích lístkov má

komisia uložiť na osobitné miesto tak, aby bola s nimi vylúčená manipulácia. Vyslovila obavu, že mohlo dôjsť k ovplyvňovaniu výsledku volieb, a to napríklad výmenou voličmi odovzdaných hlasovacích lístkov za iné hlasovacie lístky.

2. Doplnila, že v piatom volebnom okrsku napriek porovnateľnému počtu odovzdaných hlasov, sčítavanie hlasov trvalo o hodinu dlhšie ako v akomkoľvek inom volebnom okrsku v obci Chorvátsky Grob. Namietala aj skutočnosť, že podľa vyjadrenia členky okrskovej volebnej komisie v piatom okrsku pani N. H., jej nemalo byť umožnené podieľať sa na sčítavaní hlasov odovzdaných vo voľbách starostu obce a ani na jej dotaz koľko hlasov jednotlivé kandidátky na starostku získali, nedostala odpoveď. Navrhovala vyžiadať priestupkový spis týkajúci sa volieb, vypočítať pani N. H. a prepočítať hlasy pre voľbu starostu v obci Chorvátsky Grob.

3. V nadväznosti na žalobu si Najvyšší správny súd vyžiadal všetky volebné dokumenty týkajúce sa volieb do orgánov samosprávy obcí 2022 v obci Chorvátsky Grob (konkrétne volieb starostu obce Chorvátsky Grob) bez toho, aby došlo k porušeniu ich zapečatenia a od Obvodného oddelenia Policajného zboru Bernolákovo vyžiadal zapožičanie spisovej dokumentácie, ktorú vedie v súvislosti s voľbami do orgánov samosprávy obcí 2022 v obci Chorvátsky Grob.

4. Dňa 25. novembra 2022 bolo súdu doručené vyjadrenie žalovanej k žalobe. Žalovaná uviedla, že podľa jej informácií mali byť vo volebnej miestnosti piateho volebného okrsku v odpadkovom koši hlasovacie lístky, ale bližšie sa k tejto skutočnosti nevedela vyjadriť. V tejto súvislosti navrhla vypočutie všetkých členov okrskovej volebnej komisie pre piaty okrskok, školníka, upratovačky a riaditeľky školy. Poukázala na to, že z fotodokumentácie predloženej žalobkyňou nevidieť, že by sa nájdené listiny týkali volieb starostu obce. K tvrdeniu žalobkyne, že členke okrskovej volebnej komisie N. H. nemalo byť umožnené sa podieľať na sčítavaní hlasov pre kandidátky na starostku obce uviedla, že táto členka mala sčítavať a vyhodnocovať hlasovacie lístky práve pre voľby starostu obce spolu s pani X. M.Í. Y. P. F.. Doplnila, že pani H. riadne a bez výhrad podpísala zápisnicu okrskovej volebnej komisie. Žalovaná na záver uviedla, že v noci po voľbách sa na sociálnej sieti Facebook objavil status zoskupenia Team Grob o tom, že okrsková volebná komisia pre okrskok č. 5 dlho sčítavala hlasy. K tejto námietke predložila odpovede na infožiadosti predsedníčky okrskovej volebnej komisie, z ktorých má vyplývať, že v okolitých obciach hlasy sčítavali podobne dlho. Žalobu navrhla zamietnuť a uplatnila si nárok na náhradu trov konania.

5. Dňa 8. decembra 2022 bola Najvyššiemu správne súdu doručená od obce Chorvátsky Grob zapečatená volebná dokumentácia volieb do orgánov územnej samosprávy - 14 zapečatených kartónových schránok, spolu so zapečateným súborom zápisníc, ktoré sa nachádzajú v zakladači na dokumenty. Obvodné oddelenie PZ Bernolákovo na žiadosť súdu doručilo dňa 4. januára 2023 priestupkový spis č. ORP-P-276/SC-OPP4-2022 (ďalej ako „priestupkový spis“).

6. Najvyšší správny súd sa dňa 18. januára 2023 podľa § 312h ods. 4 a ods. 5 SSP s volebnou dokumentáciou oboznámil tak, že túto otvorila a jej správnosť skontrolovala členka senátu poverená senátom, za prítomnosti žalobkyne, právneho zástupcu žalovanej a prevolaných svedkov. Zároveň vypočula predvolaných svedkov G.. A. S. (predsedníčka okrskovej volebnej komisie č. 5) a P.. F. Q. (zapisovateľ okrskovej volebnej komisie č. 5).

7. Zo zápisnice miestnej volebnej komisie o priebehu a výsledku hlasovania vo voľbách do orgánov samosprávy obcí 29. októbra 2022 obce Chorvátsky Grob Najvyšší správny súd zistil, že počet voličov zapísaných v zozname voličov bol 5 147, počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľbu starostu obce bol 2 553. Vo voľbách získala žalovaná 1 295 platných hlasov a žalobkyňa 1 258 hlasov.

II.

Posúdenie veci správnym súdom

8. Najvyšší správny súd ako súd volebný (§ 11 písm. f) SSP), po zistení, že žaloba žalobkyne vo veci ústavnosti a zákonnosti volieb starostu obce Chorvátsky Grob, uskutočnených dňa 29. októbra 2022, bola podaná včas (§ 312e SSP), oprávnenou osobou (§ 312c písm. a) SSP), splňa zákonné náležitosti (§ 312f SSP) a nie je dôvod na jej odmietnutie (§ 312h ods. 2 SSP), preskúmal žalobné námietky žalobkyne na podklade vykonaného dokazovania a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

9. Najvyšší správny súd dáva do pozornosti, že právomoc rozhodovať vo veciach ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy podľa čl. 142 ods. 2 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky bola Najvyššiemu správneému súdu priznaná ústavným zákonom č. 422/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov. Ústavodarca predmetnou novelou preniesol výkon dohľadu nad zákonnosťou a ústavnosťou volebného procesu do orgánov územnej samosprávy z Ústavného súdu Slovenskej republiky na Najvyšší správny súd s účinnosťou od 1. augusta 2021 (§ 154 ods. 4 a 5 Ústavy v spojení s § 101e ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Najvyšší správny súd preto v záujme zachovania právnej istoty volebných aktérov ako aj predvídateľnosti rozhodovacej činnosti vo veciach týkajúcich sa ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy v rozsahu podobnosti aplikovanej právnej úpravy vo svojom rozhodovaní vychádza zo súvisiacej rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky do 31. júla 2021.

10. Právomoc Najvyššieho správneho súdu vyhlásiť voľby za neplatné, či zrušiť ich výsledok a vyhlásiť za zvoleného iného kandidáta podľa § 312j ods. 2 SSP predstavuje osobitne významné oprávnenie, umožňujúce Najvyššiemu správneému súdu zasiahnuť do volebného procesu. Voľby pritom predstavujú demokratický prostriedok obnovovania legitimity výkonu verejnej moci nad obyvateľmi, pričom legitimitu výkonu verejnej moci udeľujú práve samotní obyvatelia, resp. voliči svojim kolektívnym volebným rozhodnutím. Právomoc zneplatniť či zrušiť kolektívne rozhodnutie voličov v rámci volebného procesu preto zasahuje do samotnej podstaty demokracie ako takej. Táto skutočnosť spolu s rešpektom ku kolektívnemu slobodnému rozhodnutiu voličov o tom, kto ich má v reprezentatívnom orgáne zastupovať, súčasne vyvoláva potrebu zdržanlivosti a citlivosti, ktorú musí Najvyšší správny súd pri uplatňovaní svojich právomocí vo volebnom procese sledovať.

11. Zmyslom a účelom volebného súdnictva nie je sankcionovanie kandidátov uchádzajúcich sa o verejnú funkciu vo voľbách za porušovanie všeobecne záväzných právnych predpisov (či už nimi alebo tretími osobami v ich prospech), ale ochrana slobodného rozhodovania voličov o tom, kto ich má v rámci verejnej funkcie reprezentovať, teda o tom, kto má v ich mene a s ich poverením vykonávať nad nimi verejnú moc. Vyhlásenie neplatnosti volieb je tak prostriedkom zaistenia legitimity zvoleného orgánu (podobne rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 78/2011 zo dňa 23. februára 2011, sp. zn. PL. ÚS 52/2018 zo dňa 19. decembra 2018). Z tohto dôvodu v rámci volebného súdnictva nemusí byť relevantné len správanie úspešného kandidáta, ale aj iných subjektov participujúcich na volebnom procese, pokiaľ malo za následok narušenie legitimity volieb.

12. Ústavný súd zdôrazňoval, že volebné súdnictvo je založené na príčinnej súvislosti medzi volebnou vadou a zložením zastupiteľského zboru a zároveň na vyvrátiteľnej domnienke, podľa ktorej volebný výsledok zodpovedá vôli voličov (porov. napr. uznesenie sp. zn. PL. ÚS 2/2019 a tam citovanú prejudikáciu). Volebné súdnictvo je založené na predpoklade objektívnej príčinnej súvislosti medzi volebnou vadou a výsledkom zastupiteľského zboru alebo aspoň na možnej príčinnej súvislosti (potenciálnej kauzalite). Túto možnú príčinnú súvislosť však treba vykladať nie iba ako abstraktnú možnosť, ale je treba v konaní riadne preukázať (nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 16/2011). Vzhľadom na význam volieb v demokratickej spoločnosti a z neho vyplývajúcu prezumpciu ich ústavnosti a zákonnosti je na žalobcovi, aby kvalifikovaným spôsobom označil skutočnosti, ktoré sú spôsobilé preukázať také intenzívne porušenie volebných zákonov, ktoré by odôvodňovalo záver o inom legitímnom výsledku volieb, než aký

bol uverejnený (v podobnom zmysle napr. uznesenia sp. zn. PL. ÚS 3/2010, PL. ÚS 23/2017). Súd totiž v konaní vo volebných veciach nie je „vyšetrovacím orgánom“; jeho úlohou je zvážiť hodnovernosť a preukázateľnosť tvrdení žalobcu v kontexte s ďalšími okolnosťami a na tom základe rozhodnúť, či vykoná vo veci dokazovanie, alebo vyvodí právne závery len na základe tvrdení účastníka (porov. uznesenie sp. zn. PL. ÚS 66/2011). Funkcia súdu v rámci prieskumu ústavnosti a zákonnosti volieb nemôže byť vykladaná tak extenzívne, že by v konečnom dôsledku jeho činnosť mala nahrádzať, prípadne dopĺňať činnosť na to povolaných volebných či iných orgánov, a to dokonca v tom smere, že iba na základe špekulatívne formulovaných námietok bude súd podrobne rekonštruovať celý volebný proces (porov. uznesenia sp. zn. PL. ÚS 3/2010, PL. ÚS 22/2015, PL. ÚS 13/2019).

13. Práve z týchto dôvodov môže Najvyšší správny súd, využíjúc svoju právomoc podľa § 312j ods. 2 SSP, zasiahnuť do volebného procesu len vtedy, ak bola zistená (i) protizákonnosť volieb (porušenie zákonov upravujúcich organizáciu a priebeh volieb, prípadne zákonov bezprostredne s nimi súvisiacich), (ii) príčinná súvislosť medzi zistenou protizákonnosťou volieb a žalobcom namietanou neplatnosťou volieb a (iii) intenzita protizákonnosti volieb, ktorá už spochybňuje výsledok volieb a dôvodne vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov (podobne rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 46/2014 zo dňa 18. februára 2015 a iné).

14. Vyššie uvedené princípy aplikoval Najvyšší správny súd aj na námietky žalobkyne o porušení zákonnosti volieb starostu v obci Chorvátsky Grob z dôvodu 1) nájdenia nezapečatenej volebnej dokumentácie po ukončení volieb v priestoroch volebnej miestnosti a z dôvodu, že 2) členke okrskovej volebnej komisie nebolo umožnené sčítať odovzdané hlasovacie lístky vo voľbách starostu a nebol jej oznámený výsledok sčítania.

II.A K nájdenej nezapečatenej volebnej dokumentácii

15. Podľa § 22 ods. 3 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o voľbách“) vo volebnej miestnosti musí byť volebná schránka, prenosná volebná schránka, schránka na odloženie nepoužitých alebo nesprávne upravených hlasovacích lístkov, zoznam voličov a čisté tlačivá zoznamu voličov na dopísanie voličov, dostatočný počet hlasovacích lístkov a nepriehľadných obálok rovnakej veľkosti, akosti a farby opatrených odtlačkom úradnej pečiatky obce (ďalej len "obálka") a dostatočný počet tlačív zápisnice okrskovej volebnej komisie o priebehu a výsledku hlasovania vo volebnom okrsku.

16. V zmysle § 24 ods. 10 zákona o voľbách volič je povinný odložiť nepoužité hlasovacie lístky alebo nesprávne upravené hlasovacie lístky do zapečatenej schránky na odloženie nepoužitých alebo nesprávne upravených hlasovacích lístkov; ak ide o hlasovanie mimo volebnej miestnosti, volič nepoužité hlasovacie lístky alebo nesprávne upravené hlasovacie lístky znehodnotí pred členmi okrskovej volebnej komisie.

17. V súvislosti s námietkou žalobkyne, že dňa 31. októbra 2022 malo byť v priestoroch volebnej miestnosti pre okrskok č. 5 nájdené nešpecifikované množstvo nezapečatenej volebnej dokumentácie, vykonal Najvyšší správny súd dokazovanie otvorením volebnej dokumentácie, vypočutím svedkov a vyžiadal si príslušný priestupkový spis.

18. Z predloženého priestupkového spisu Najvyšší správny súd zistil, že jeho prílohu tvoria všetky volebné dokumenty, ktoré boli nájdené dňa 31. októbra 2020 vo volebnej miestnosti pre volebný okrskok č. 5 v obci Chorvátsky Grob. Z takto zabezpečenej dokumentácie vyplynulo, že volieb na starostu obce sa týkali len tri hlasovacie lístky, ktoré boli roztrhnuté na polovicu, pričom neboli použité a vyplnené.

19. Z dôvodu námietky možnej manipulácie s volebnou dokumentáciou a v záujme ustálenia skutkového stavu sa Najvyšší správny súd oboznámil aj s obsahom 2 krabíc s volebnou dokumentáciou týkajúcich volebného okrsku č. 5. Zameral sa na kontrolu, či nedošlo k manipulácii s volebnou dokumentáciou a k

porušení odovzdaných zapečatených krabic. Obaja predvolaní svedkovia (G.. A. S. Y. P.. F. Q.), ako členovia okrskovej volebnej komisie č. 5, potvrdili, že volebná dokumentácia bola súdu doručená v takom stave, v akom ju odovzdali obci do úschovy a tomu zodpovedal aj jej obsah. V oboch odpečatených krabicách sa nachádzali použité obálky, platné hlasovacie lístky pre voľby starostu obce Chorvátsky Grob zviazané motúzom, nepoužité hlasovacie lístky, platné hlasovacie lístky do obecného zastupiteľstva obce, neplatné hlasovacie lístky, pomocné dokumenty pre sčítanie hlasov a zoznam voličov, v ktorom bol vložený zoznam voličov, ktorí požiadali o hlasovanie do prenosnej volebnej schránky. Najvyšší správny súd na základe takto vykonaného dokazovania dospel k záveru, že odovzdaná volebná dokumentácia nevykazovala známky poškodenia alebo iných zásahov, či manipulácie, ktoré by mohli vzbudzovať pochybnosti o jej pravosti a úplnosti. Zápisnicu o otvorení dokumentácie s týmto záverom podpísali tiež všetci prítomní účastníci konania a svedkovia.

20. Zo svedeckej výpovede pani G.. A. S. ako aj P.. F. Q. mal Najvyšší správny súd za preukázané, že volebnú miestnosť okrsková volebná komisia opustila po jej uprataní a ani jeden z nich si nebol vedomý toho, aby v miestnosti (či v odpadkovom koši), ostali hlasovacie lístky. Obaja zhodne tvrdili, že schránku na odloženie nepoužitých alebo nesprávne upravených hlasovacích lístkov vyložili odpečatenú pred volebnú miestnosť tak, ako to urobili aj ostatné okrskové volebné komisie, ktorých volebná miestnosť sa nachádzala v tej istej budove. Volebná miestnosť nemala byť po ich odchode zamknutá. Rovnakú výpoveď poskytl v rámci priestupkového konania aj ostatní členovia okrskovej volebnej komisie č. 5 (G.. P. P., X. M., P. F. Y. N. H.).

21. Z takto vykonaného dokazovania mal Najvyšší správny súd za ustálené, že s odovzdanou volebnou dokumentáciou volebného okrsku č. 5 v obci Chorvátsky Grob nebolo po jej doručení obci do úschovy manipulované a obsah zapečatených schránok zodpovedal odovzdanej volebnej dokumentácii. Námietku žalobkyne o manipulácii s odovzdanou volebnou dokumentáciou tak Najvyšší správny súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

22. Pokiaľ ide o nájdené hlasovacie lístky, Najvyšší správny súd konštatuje, že nebolo možné ustáliť, z akého dôvodu sa nepoužité lístky mali nachádzať nezapečatené vo volebnej miestnosti. Z výpovedí členov okrskovej volebnej komisie č. 5 je však možné predpokladať, že išlo o obsah schránky (alebo schránok) na odloženie nepoužitých alebo nesprávne upravených hlasovacích lístkov, ktoré boli odpečatené ponechané pred jednotlivými volebnými miestnosťami. Z výpovedí členov okrskovej volebnej komisie č. 5 totiž jednoznačne vyplynulo, že nikto z nich si nebol vedomý toho, aby sa vo volebnej miestnosti pri ich odchode nachádzali nejaké volebné dokumenty.

23. V súvislosti so skutočnosťou, že okrsková volebná komisia (ako aj ostatné okrskové volebné komisie) schránku na odloženie nepoužitých alebo nesprávne upravených hlasovacích lístkov po sčítaní hlasov odpečatili a odpečatenú vyložili pred volebnú miestnosť, Najvyšší správny súd uvádza, že toto konanie vyhodnotil ako rozporné s ustanovením § 39 ods. 1 a 3 zákona o voľbách.

24. V zmysle § 39 ods. 1 zákona o voľbách volebné komisie odovzdávajú volebné dokumenty do úschovy obciam, okresným úradom, samosprávnym krajom a ministerstvu vnútra. Odovzdanie volebných dokumentov ustanovuje zákon v osobitných častiach. O odovzdaní volebných dokumentov sa vyhotoví protokol, ktorého súčasťou sú zoznamy odovzdávaných volebných dokumentov. Protokol podpíšu predsedovia príslušných volebných komisií a osoby zodpovedné za ich prevzatie. Podľa § 39 ods. 3 zákona o voľbách na prístupňovanie zápisníc o výsledkoch volieb sa vzťahuje osobitný predpis, do ostatných volebných dokumentov môžu nahliadať len súd a orgán činný v trestnom konaní.

25. Je na mieste uviesť, že volebná dokumentácia predstavuje jeden z najdôležitejších a najrelevantnejších dôkazov o priebehu a výsledkoch uskutočnených volieb. V súlade s § 39 ods. 3 zákona o voľbách je nevyhnutné, aby volebná dokumentácia bola odovzdaná tak, že do nej môže nahliadnuť len súd alebo orgán

činný v trestnom konaní, teda v zapečatenej volebnej schránke, alebo v inej zapečatenej forme, vylučujúcej prípadnú nedovolenú manipuláciu. Predloženie volebnej dokumentácie v rozpore s touto povinnosťou má za následok zníženú mieru hodnovernosti tejto dokumentácie a informácií v nej obsiahnutých. Je tomu tak práve z dôvodu nemožnosti vylúčenia potenciálneho zásahu do jej obsahu (mutatis mutandis rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 52/2018 zo dňa 19. decembra 2018).

26. Hoci zákon jednoznačne nestanovuje, akým spôsobom má byť volebná dokumentácia zapečatená a odovzdaná, z ustanovenia § 39 ods. 1 zákona o voľbách jasne vyplýva, že povinnosť odovzdania volebnej dokumentácie sa vzťahuje na všetky volebné dokumenty, teda aj tie, ktoré boli nesprávne upravené alebo nepoužité. Záver Najvyššieho správneho súdu podporuje aj Pokyn Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č: SVS-OVR1-2022/041255 zo dňa 20. októbra 2022 na úschovu hlasovacích lístkov a iných volebných dokumentov z volieb do orgánov samosprávy obcí v roku 2022, v ktorom sa uvádza, že okrsková volebná komisia zapečatené volebné dokumenty každej skupiny spolu so schránkou s odloženými nepoužitými alebo nesprávne upravenými hlasovacími lístkami (podľa § 24 ods. 10 zákona o voľbách) odovzdá zamestnancovi obce zodpovednému za ich prevzatie. Ak teda okrsková volebná komisia č. 5 obsah schránky na nepoužité alebo nesprávne upravené hlasovacie lístky nepredložila obci do úschovy a tieto nechala pred volebnou miestnosťou, porušila tak povinnosť stanovenú v § 39 ods. 1 a 3 zákona o voľbách.

27. Porušenie tejto povinnosti Najvyšší správny súd následne posúdil v súvislosti s vyššie citovanou ustálenou judikatúrou, keď vo volebnom súdnictve sa neuplatňuje teória tzv. „absolútnych vád“ volebného procesu, „t. j. takých porušení zákona o voľbách, ktoré by mali za následok automatické zrušenie volieb (volieb kandidáta alebo výsledku hlasovania). Vzhľadom na túto skutočnosť treba považovať všetky možné pochybenia a vady volebného procesu za relatívne a zvažovať, resp. zohľadňovať ich význam podľa ich vplyvu na výsledok volieb do zastupiteľského orgánu alebo na výsledok voľby konkrétneho kandidáta. Overenie volieb je založené na predpoklade objektívnej súvislosti medzi volebnou vadou a zložením zastupiteľského zboru alebo minimálne takej novej príčinnej súvislosti (princíp potenciálnej kauzality)“ (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 46/2014 zo dňa 18. februára 2015). Vzhľadom na uvedené závery treba považovať všetky možné pochybenia a vady volebného procesu za relatívne a zvažovať, resp. zohľadňovať ich význam podľa vplyvu na výsledok volieb.

28. Najvyšší správny súd z priestupkového spisu ustálil, že volieb starostu, ktorých zákonnosť je namietaná v tomto konaní, sa týkali iba tri hlasovacie lístky, ktoré neboli použité. V súlade s ustálenou judikatúrou preto Najvyšší správny súd konštatuje, že napriek porušeniu § 39 ods. 1 a 3 zákona o voľbách okrskovou volebnou komisiou, z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že toto pochybenie nemá charakter, intenzitu a spôsob prejavu, z ktorého by mohol vyvodit' záver, že došlo k takému porušeniu volebného zákona, ktoré mohlo ovplyvniť dosiahnuté výsledky volieb na starostu obce. Uvedený záver prijal s ohľadom na tri nájdené nepoužité hlasovacie lístky jednak z dôvodu, že (i) rozdiel medzi počtom hlasov odovzdaných žalovanej a žalobkyni bol 37 hlasov, že (ii) nájdené hlasovacie lístky neboli použité, teda nemohli vzbudiť pochybnosti o správnosti sčítavania hlasov a teda o výsledku volieb a jednak z dôvodu, že (iii) išlo po pochybenie, ktoré časovo vzniklo až po ukončení hlasovania a spočítaní hlasov, a preto bez ďalšieho nemôže mať dopad na správnosť výsledkov hlasovania zistených volebnou komisiou.

II.B K námietkam týkajúcim sa sčítavania hlasov

29. Žalobkyňa v žalobe tiež poukazovala na to, že členke okrskovej volebnej komisie č. 5, pani N. H., nemalo byť umožnené podieľať sa na sčítavaní hlasov odovzdaných vo voľbách starostu obce a ani na jej dotaz koľko hlasov jednotlivé kandidátky na starostku získali, nedostala odpoveď.

30. Pri posudzovaní tejto námietky bolo pre Najvyšší správny súd kľúčové, že uvedené tvrdenie jednak vyvrátili obaja vypočítaní členovia okrskovej volebnej komisie (G.. A. S. Y. P.. F. Q.), podľa ktorých práve ona sčítavala hlasy pre starostu a rovnako to, že pani N. H., ako aj ostatní členovia okrskovej volebnej komisie, bez výhrad podpísali zápisnicu o priebehu a výsledku hlasovania vo volebnom okrsku č. 5.

31. Ako už bolo uvedené, funkcia súdu v rámci prieskumu ústavnosti a zákonnosti volieb nemôže byť vykladaná tak extenzívne, že by v konečnom dôsledku jeho činnosť mala nahrádzať, prípadne dopĺňať činnosť na to povolaných volebných či iných orgánov, a to dokonca v tom smere, že iba na základe špekulatívne formulovaných námietok bude súd podrobne rekonštruovať celý volebný proces (porovnaj uznesenia sp. zn. PL. ÚS 3/2010, PL. ÚS 22/2015, PL. ÚS 13/2019). Uvedenú námietku preto Najvyšší správny súd vyhodnotil len ako tvrdenie žalobkyne v rovine špekulácie, ktoré najmä vzhľadom na nerozporovanie záverov sčítania hlasov pani H. v zápisnici, nemohlo mať na zákonnosť, resp. ústavnosť volieb do orgánov územnej samosprávy a na ich výsledok vplyv. Ak pani H.Á. podpísala zápisnicu, a v nej žiadne námietky k výsledkom volieb neformulovala, nie je možné od Najvyššieho správneho súdu žiadať, aby nahradil úlohu okrskovej volebnej komisie.

32. Rovnako ako nedôvodnú Najvyšší správny súd posúdil námietku, že jej mali ostatní členovia v priebehu sčítania hlasov odmietnuť oznámiť výsledok volieb.

III.

Záver

33. Najvyšší správny súd berúc do úvahy všetky zistenia konštatuje, že tvrdenia žalobkyne, na základe ktorých namieta neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce Chorvátsky Grob konaných dňa 29. októbra 2022, nepredstavujú v okolnostiach daného prípadu také porušenia ústavy a zákona o voľbách, ktorých rozsah a intenzita by mohli podstatným spôsobom reálne ovplyvniť, kto bol v napadnutých voľbách zvolený za starostu obce. Najvyšší správny súd preto dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, a preto ju zamietol (§ 312j ods. 1 SSP).

34. O trovách konania rozhodol Najvyšší správny súd podľa jeho výsledku a keďže zamietnutie žaloby znamená úspech žalovanej v konaní, priznal jej voči neúspešnej žalobkyni právo na ich úplnú náhradu. Postupoval pritom podľa ustanovenia § 168 SSP, ktoré umožňuje priznať žalovanému právo na náhradu trov len vtedy, ak to možno spravodlivo požadovať, pričom náhradu trov právneho zastúpeniu tu možno orgánu štátnej správy priznať len výnimočne. Toto ustanovenie je však primárne určené na rozhodovanie o náhrade trov konania orgánu verejnej správy, ktorý v správnom súdnictve vystupuje v postavení žalovaného. Konanie vo volebných veciach (o žalobách proti neústavnosti a nezákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy) je však typickým kontradiktórnym konaním, ktorého účastníkmi sú súkromné subjekty (§ 312c, § 312d SSP), nie správne orgány či subjekty v podobnom postavení. Ak žalovanému vznikli v konaní dôvodne vynaložené trovy, možno považovať podmienku spravodlivého požadovania ich náhrady voči žalobcovi za splnenú. Otázkou vzniku trov a dôvodnosti ich vynaloženia posúdi asistent sudcu Najvyššieho správneho súdu, ktorý v zmysle § 175 ods. 2 SSP rozhodne o výške náhrady trov osobitným uznesením.

35. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.